

שיחת השבוע

ערב שבת-קודש

פרשת תולדות

הגיליון השבועי לכל יהודי 987

א' בכסלו התשס"ו
(2.12.05)

יוצא לאור על-ידי צעירי-אגודת-חב"ד — המרכז ת"ד 14 כפר חב"ד 72915, טל' 03-9607588 • עורך: מנחם ברוד • יו"ר: הרב יוסף-יצחק אהרונב

ברית של ערבות הדדית

טבעי שכל ציבור מעמיד לנגד עיניו ערכים הקרובים לליבו, אבל חייבת להיות ברית של אכפתיות למניעת פגיעה ביקר לכל אחד ואחד מהציבורים. ברית כזאת תביא לנו הרבה יותר הישגים

בגלל סיבות מובנות איננו רוצים להיות מעורבים בדרך כלשהי בביצה המפלגתית ובהרכבת הרשימות לקראת הבחירות הקרובות. זו זירה רוויה מניעים אישיים ותנועתיים, פוליטיקה ב'מיטבה', ולנו אין כל עניין לבחוש בקלחת הגועשת. אבל יש נקודה שאינה פוליטית ואינה קשורה למפלגה כלשהי, ואותה ראוי להעלות דווקא עכשיו.

הציבור המחובר לערכי היהדות ולאהבת ארץ-ישראל הוכה קשות בימי כהונתה של הכנסת היוצאת. בשלוש השנים האחרונות הוטלו גזרות שפגעו פגיעה קשה במוסדות התורה ובמשפחות ברוכות ילדים. ציבור עצום ירד אל מתחת לקו העוני. הורים למשפחות ברוכות ילדים, גם אם שניהם עובדים, מתקשים לעמוד בהוצאות ההכרחיות. ובאותה תקופה גם הוכתה קשות ההתיישבות ברחבי יהודה ושומרון, והוחרבה ההתיישבות המפוארת ברצועת עזה ובצפון השומרון.

הפרד ומשול

העובדה העצובה והכואבת ביותר היא, שאילו נציגי היו כל הציבורים הללו עומדים מאוחדים נוכח הגזרות, לא היו הגזרות האלה יוצאות אל הפועל. המצב בפועל היה, שבלא תמיכה של אחד הציבורים הללו, לא הייתה יכולה לקום קואליציה לביצוע המדיניות הזאת. אלא שאנחנו כולנו לא הבנו כי פועלים נגדנו בשיטת הפרד ומשול — תחילה מחבקים ציבור אחד ומכים את חברו, ואחר-כך מלטפים את השני ומצליפים בראשון.

אך טבעי שכל ציבור מעמיד לנגד עיניו ערכים ויעדים הקרובים יותר לליבו, אבל חייבת להיות ברית של אכפתיות למניעת פגיעה בדברים היקרים לכל אחד ואחד מן הציבורים. כאשר כל ציבור רואה רק את עצמו, את מוסדותיו ואת ערכיו, ואדיש לעולמו של ציבור שני, התוצאה היא ששניהם יוכו ויפסידו.

זה בדיוק מה שקרה לנו: בתחילת כהונתה של הממשלה הנוכחית ישבו בה יהודים שומרי תורה

ומצוות והשלימו עם גזרות שפגעו פגיעה קשה במוסדות התורה ובמשפחות ברוכות ילדים; ובשנה האחרונה ישבו בקואליציה יהודים שומרי תורה ומצוות והשלימו עם גזרת הגירוש והעקירה ועם חורבן עשרות בתי-כנסת, תלמודי-תורה וישיבות.

מי שחשב כי אפשר למהר ולעשות הסכמים, על חשבון ציבור אחר של יהודים שומרי תורה ומצוות, כדי לחטוף פרוסה נאה יותר מהעוגה, מצא בסופו של דבר את עצמו מוכה ומרוסק. הרווח הקטן היה במהרה למכה קשה וכוואבת.

משימה אפשרית

כולנו שמענו בילדותנו את הסיפור על אותו אב זקן שקודם מותו אסף את בניו וביקשם לנסות לשבור אלומת קני-קש. זה אחר זה ניסו הבנים לשבור את האלומה, ללא הצלחה. ואז הוציא האב את קני-הקש מתוך האלומה, ושברם בנקל אחד-אחד. הלך שביקש ללמד את בניו הוא: אם תהיו מאוחדים, איש לא יוכל לכם, אבל אם כל אחד ואחד יעמוד לבדו, ישברו אתכם בנקל.

מדברים עכשיו רבות על הצורך באיחוד השורות. הלוואי שהיה אפשר לאחד את כל המחנה הגדול הזה, של יהודים מאמינים, שומרי תורה מצוות ואוהבי ארץ-ישראל, למחנה אחד, מגובש ומלוכד. אין ספק שהדבר נדרש נוכח האיומים הצפויים לאחר הבחירות, והתחזקות של כוחות החותרים תחת צבינה היהודי של המדינה. אולם ספק אם הדבר יוכל לצאת אל הפועל.

לעומת זאת, כריתת-ברית של כל נציגי המחנה הזה, להליכה משותפת למשא-ומתן עתידי, ולמניעת מצב שבו מקצת הציבור חובר לזרועות השלטון על חשבון חלקים אחרים — זו משימה אפשרית ומתבקשת. כולנו חייבים לתבוע מנציגי הציבור להתחייב לקיום הברית הזאת, שתמנע אפשרות לפגוע בקדוש וביקר לנו בשיטת הפרד ומשול. ברית כזאת תביא לנו בסופו של דבר הרבה יותר הישגים והצלחות.

ספרים

אלף דור

מאת יוחם הודוביץ
בהוצאת המחבר

שני כרכים, שבהם המחבר מגולל את דברי ימי ישראל מתחילת ימי הבית השני עד חתימת המשנה. לצד תיאור האירועים מוצגת עמדת חז"ל. 800 עמ'. טל' 03-6495543.

דעת דורות

בעריכת ד' א' רוזמן
בהוצאת פלדהיים

סדר הדורות מאדם הראשון ועד העליות לארץ-ישראל בדורות האחרונים. הספר מלווה שפע של מפות, טבלאות ודיאגרמות. 290 עמ'. לספר מצורפות מפות לפרישה. טל' 02-6513947.

לפתע פתאום

מאת זלמן רודרמן
בהוצאת גל

ארבעה סיפורים עלילתיים לילדים ולנוער, המתרחשים בארבע תקופות: ממלכת הכורים, האינקוויזיציה בספרד, פרעות הקזקים, ימי השואה. הסגנון קולח ומרתק, ואגב קריאה הקורא נחשף למאורעות התקופה. 210 עמ'. טל' 1-700-704120.

לאות ולטוטפת

מאת עזריאל לרר

בהוצאת יפה-נוף — י' פוזן

הלכות ומנהגי התפילין, על-פי פסקי האשכנזים והספרדים. שפע מאמרי דרוש, המביעים את ערך המצווה. פורמט מנוקד ומהודר. 278 עמ'. טל' 02-6519890.

זמני השבוע

ירושלים ת"א	חיפה באר-שבע	אילת מירודק
4:11	4:21	4:03
4:14	4:18	4:00
5:15	5:16	5:15
5:14	5:19	5:18
פקס: 03-9606169		
אינטרנט: www.chabad.org.il		
דואר אלקטרוני: chabad@chabad.org.il		
נדפס בדפוס יד-החמישה כפר-חב"ד, טל' 03-9600280		
אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ולכשרות		
נא לשמור על קדושת הגיליון		

השלב המרכזי בחיי יצחק

העולם, וכפי שמסופר בסוף הפרשה שיצחק שולח את יעקב לפדן-ארים, לחרן, "חרון-אף של עולם".

ארבעים ושישים

שלב זה בעבודתו של יצחק קשור עם המספרים ארבעים ("זיהי יצחק בן ארבעים שנה") ושישים ("ויצחק בן שישים שנה בלדת אותם"). המספר ארבעים רומז לבינה, "בן ארבעים לבינה". גם המספר שישים קשור לדרגה גבוהה יותר של בינה.

אפשר להוסיף לזה את מאמר חז"ל "ממ וסמך שבלוחות בנס היו עומדין". הרי ששתי האותיות הללו, הרומזות לארבעים ושישים, קשורות לעבודה שבבחינת 'נס'. כלומר, הכוונה לעבודה ברמה חדשה וגבוהה, שנחשבת בבחינת נס לגבי הדרגה הקודמת. זה השלב שבו נולדו יעקב ועשיו, והחלה העבודה בבירור העולם ובהפיכת החושך לאור, עד שנזכה לנס העיקרי של הגאולה האמיתית והשלמה, שתבוא, כדברי הגמרא, בזכותו של יצחק אבינו.

(ספר השיחות תשי"ג כרך א, עמ' 152)

רשתנו נפתחת במילים "ואלה תולדות יצחק". את המילה "תולדות" אפשר לפרש בשני מובנים: א) מלשון מאורעות, כלומר, תולדות חייו והאירועים שעברו עליו. ב) מלשון בנים – "תולדות יצחק", בניו של יצחק.

יש ממפרשי התורה המפרשים את "תולדות יצחק" במובן של תולדות חייו, אולם המדרש ורש"י סבורים כי הכוונה ב"תולדות יצחק" היא לספר על "יעקב ועשיו האמורים בפרשה", ולדעתם "תולדות" בפרשתנו פירושו בנים.

שילוב הפירושים

אפשר לתווך בין שני הפירושים, שכן עיקר תולדותיו וסיפור חייו של יצחק מתחיל בפרשת תולדות, כאשר נולדו בניו. כאשר יצחק הוליד את יעקב ועשיו הגיעה לשלמותה הבטחתו של הקב"ה לאברהם "ונתתיך לגויים" – כאן החלו להתפתח שני ה"גויים", ישראל ואדום.

לאור זאת גם יובן מדוע "תולדות" יצחק

התכלית – בירור העולם

תכלית הכוונה איננה מסירות-הנפש (העקדה) או העלייה לגן-העדן. המטרה היא העבודה כאן בעולם הזה, לברר את העולם ולזכוכו, כדי שיוכל להיות "דירה לו יתברך". דבר זה החל (בעיקר) ב"תולדות יצחק", בפירוש השני, לידת יעקב ועשיו.

יעקב ועשיו רומזים על שני קווי העבודה – "עשה טוב" (יעקב) ו"סור מרע" (עשיו). תפקידו של יעקב לברר את עשיו ולהכשיר אף אותו לקראת הגאולה. כדי לבצע עבודה זו יש לצאת מד' האמות של הקדושה אל

מן המעייין

נושא השבוע: הכנסת אורחים

שהכנסת אורחים גדולה מקבלת פני שכינה.

(הרבי ממוז'יץ)

אמרת השבוע

מקור השפע

יהודי עני, שהיה צריך לחתן את בתו, בא לפני רבי אורי מסטרליסק ואמר שהצליח בדי-עמל לקבץ את הסכום הנחוץ לחתונה, אבל עכשיו נשאר בלא אמצעים למחייתו.

אמר לו רבי אורי: "שמעתי מרבי שלמה מקרליץ כי מי שזיכהו הקב"ה לעשות שמחה של מצווה, כמו ברית-מילה או חתונה לילדיו, פותחים לו את כל ההיכלות וממלאים את כל משאלותיו. בוודאי ייפתחו לפניך גם שערי הפרנסה".

והוסיף ה'חווה' מלובלין: "לכן מי שעושה שמחה נקרא 'בעל שמחה', שכן הוא בבחינת אדון ובעלים על השמחה, וביכולתו למשוך לעצמו ולאחרים שפע של טובה וברכה".

לבטל תורה

לימוד גדול למדים מכך שהכנסת אורחים גדולה מקבלת פני שכינה: אף שלפעמים הכנסת אורחים כרוכה בביטול תורה, אין להשיגה על כך ואין לבטל את מצוות הכנסת אורחים, כי היא גדולה מקבלת פני שכינה.

(הבעל-שם-טוב)

ה'אורח' יקר אצל הקב"ה

להכניס תחת כנפי השכינה יהודי הנראה רחוק משמירת תורה ומצוות, שהוא כאורח בבית-הכנסת – הוא דבר נעלה אצל הקב"ה מקבלת פני השכינה, מיהודי המתבודד באוהל, בד' אמותיו, לקבל פני שכינה, ואינו דואג לבני דורו.

(ילקוט אליעזר)

לא אחת לחודש

מדוע אומרים שהכנסת אורחים גדולה מקבלת פני שכינה, וכי לא היה דיי שהייתה שווה לקבלת פני השכינה? כי אז לפעמים היו מסתפקים בהכנסת אורח אחת לחודש, או במתן מזון לארוחה אחת. לכן אמרה התורה

להכניס גם את הדאגות

הכנסת אורחים אמיתית מתבטאת לא רק בכך שמכניסים את האורח עצמו לבית, אלא יש להכניסו הביתה עם צרותיו ודאגותיו. יש לדאוג לו ופעמים גם למשפחתו הענייה.

(החפץ חיים)

עבד לאורחים

אברהם אמר לאורחיו "אל-נא תעבור מעל עבדך", ואילו לוט הזמין אותם בלשון "סורר-נא אל בית עבדכם". כשבא אורח אל אברהם, מיד חדל אברהם מלהיות בעלים על ביתו, כי היה מעמיד את כל הבית לרשותו ולשימוש של האורח, עד שלא היה אלא כעבדו.

(מעיינה של תורה)

אינה מצויה

בגמרא נאמר: "גדולה הכנסת אורחים מקבלת פני השכינה". השכינה מצויה תמיד ובכל מקום, ובכל עת אפשר להקביל את פניה; אבל הכנסת אורחים אינה מצויה תמיד, ולכן גדולה הכנסת אורחים מקבלת פני שכינה.

(רבי משה-לייב מסאסוב)

הגאווה משפילה

יהודי אחד הכפרים שבסביבות מז'בז' נתקפו חרדה: שוטר הכפר, איש מרשע, אכזר ושונא יהודים מובהק, עמד לעלות בדרגה ולהתמנות לשר הממונה על כל ענייני המחוז. גם בעודו שוטר מן השורה התנכל להם בכל דרך אפשרית, ומה יהיה כשיתמנה לשר המחוז?

שיגרו היהודים משלחת נכבדה אל הבעש"ט, וביקשו ממנו להתפלל למען ישועתם. הקשיב להם הבעש"ט ותוגה נשקפה מעיניו. "רואה אני כי שרו של עשיו מסייע לשוטר הזה, ואין בכוחי לבטל את הגזרה", אמר להם. מאוכזבים וחרדים חזרו חברי המשלחת לכפרם.

ואולם תושבי הכפר, איכרים עובדי אדמה פשוטים ברובם, סירבו להשלים עם תשובת הבעש"ט. "מה זאת אומרת 'שרו של עשיו מסייע לשוטר'!?", תהו בתמימות גמורה, "יתייצב הבעש"ט מול אותו מלאך-חבלה, יילחם בו ויגבר עליו!". בחרו אפוא האיכרים נציגים מקרבם ויצאו בעצמם למז'בז'.

תום-הלב הכובש של האיכרים הפשוטים, ודבריהם היוצאים מן הלב, העלו חיוך על שפתי הבעש"ט. וכשהבעש"ט מחייך, נראה כי גם בשמים נמתקים הדינים. "אמנם שרו של עשיו עומד לימין השוטר המתעלל, אך גם לנו יש מלציר-יושר", אמר הבעש"ט והוסיף: "שובו לבתיכם ונראה איך ייפול דבר".

ימים אחדים לאחר מכן התקיים במז'בז' יריד גדול, שאליו הגיעו סוחרים מכל כפרי הסביבה. בבוקר אותו יום, לאחר תום תפילת שחרית, הזמין הבעש"ט את תלמידיו לצאת עמו לביקור ביריד. "אליהו הנביא משוטט בארץ, בכל פעם בלבוש אחר. לפעמים הוא מגיע ליריד כשהוא מחופש לאיכר פשוט. אם זוכים, אפשר לראותו אז", הטעים הבעש"ט. "לכבודו אלבש את בגדי השבת שלי", הוסיף כעבור רגע.

לבוש בגדי שבת ועל ראשו השטריימל, יצא הבעש"ט בראש תלמידיו לעבר היריד. בעודם צועדים בדרך, וכבר הגיעו אל הבעש"ט בריצה כמה אנשים מבוהלים. "השוטר המנוול מהכפר הסמוך רוכב ביריד על סוס כמו מלך עריץ, ומצליף לכל עבר במגלגל העור שבידו!", סיפרו.

"נראה כי העלאתו הצפויה בדרגה שחררה את ראשו, ועל-כן הוא כבר

לחפור ולגלות את ה'מים'

יש מי שמרגישים חשק לעסוק בקירובו של יהודי לעולמה של תורה ומצוותיה רק כשהיהודי שבו מדובר הוא בעל מעלות ותכונות מיוחדות, אבל כשמדובר בסתם יהודי מן השורה, ובפרט אם אין רואים בו שום מעלה מיוחדת — כאן אין להם עניין מיוחד להתמסר לקירובם של יהודים מסוג זה. על כך נאמר במשנה (אבות פרק א, משנה יב): "הווי תלמידיו של אהרן... אוהב את הבריות ומקרבן לתורה".

ברור שהמשנה מדברת על קירובם של יהודים לתורה (שהרי אין עניין לקרב לא-יהודים לתורה), אבל המשנה אינה אומרת שיש לקרב את בני-ישראל (וכדומה) לתורה, אלא היא נוקטת את הביטוי "בריות". מדייק מזה רבנו הזקן (תניא פרק לב), שהכוונה כאן היא לאותם יהודים שלא ניכרת בהם שום מעלה מיוחדת, והדבר היחיד שאפשר לומר לזכותם הוא שהם בריות שברא הקב"ה: "הרחוקים מתורת ה' ועבודתו, ולכן נקראים בשם בריות בעלמא". וכפי שמפרש הרבי מליובאוויטש (תורת מנחם כרך יא, עמ' 189): "אלו שאין להם זכות אחרת, מלבד זה שהקב"ה בראם".

השורש העליון

לעיתים פוגשים יהודי שנראה רשע גמור, השקוע כל-כולו בעמקי הקליפות, וסבורים כי אין טעם ואולי אין סיכוי להוציא יקר מזולל ולהחזיר יהודי כזה אל ה' ותורתו. בעניין זה מפיך הרבי (לקוטי שיחות כרך טו, עמ' 198) הוראה נפלאה מפעולתו של יצחק אבינו עם בנו עשיו. התורה מספרת ש"ויאהב יצחק את עשיו", והוא אף רצה לברכו. ברור שיצחק ידע כי עשיו רחוק מלהיות צדיק, והוא הכיר את כל מעלליו, ובכל-זאת התאמץ לקרבו.

יצחק ראה את שורשו העליון של עשיו. כשהוא הביט בעשיו, הוא ראה לא רק את דמותו כפי שהיא כאן בעולם הזה, אלא את שורשו הרוחני ואת מה שהוא היה יכול וצריך להיות. עבודתו של יצחק היא חפירת בארות. כלומר, הוא חופר באדמה הצחיחה ומגלה שבעומק האדמה מצויים מים חיים. הוא ביקש 'לחפור' גם בנשמתו של עשיו, ולגלות את האורות העליונים הטמונים בה.

מכאן עלינו ללמוד הוראה נצחית: אם עשיו הרשע, שחי קודם מתן-התורה, נקרא בכל-זאת 'ישראל' (אף כי 'ישראל מומר'), ואם יצחק התאמץ 'לחפור' גם בו ולגלות את הפנימיות הטובה החבויה בתוכו — על-אחת-כמה-זכמה לאחר מתן-התורה, כאשר הקב"ה אמר לכל יהודי ויהודי "אנכי ה' אלוהיך", ופעל בכך שכוחו וחיותו האמיתיים של כל יהודי הוא "אנכי ה'".

ובפרט שאותם יהודים שנראים בחיצוניותם כמי שאינם מתנהגים כראוי, גם הם עומדים במעמד גבוה לאין-ערוך מעשיו הרשע (נוסף על כך שבימינו אלה, רובם-ככולם נגדר 'תינוק שנשבה'). ודאי אפוא שחייבים להתמסר כדי לקרב את כל אחינו היהודים, גם מי שנראים רחוקים מאוד מיהדות, 'לחפור' בתוכם ולגלות את ה'מים חיים' הטמונים בכל אחד ואחד מהם.

אהבה שווה

תורת החסידות מלמדת כי מצוות אהבת-ישראל היא גם לרשע גמור. וכפי שסיפר רבי זושא מאניפולי לרבנו הזקן, מה שסיפר לו אחיו, רבי אלימלך: אצל המגיד ממזריטש היו משמרות של תלמידים לשמשו. פעם אחת, בעת המשמרת של רבי אלימלך, קרא לו המגיד ממזריטש ואמר: "שומע אתה, מילך, מה שאומרים במתיבתא דרקייעא — שאהבת-ישראל פירושה לאהוב רשע גמור כמו צדיק גמור" (ספר השיחות קיץ הת"ש עמ' 116).

הרבי מליובאוויטש מסביר (תורת מנחם כרך ח, עמ' 208), כי אמרה זו של המגיד ממזריטש יש בה חידוש על מאמר הבעש"ט, בעניין אהבת-ישראל ליהודים פשוטים: "כי הבעש"ט דיבר רק על אנשים פשוטים, ואילו המגיד הוסיף שצריכים לאהוב גם רשע גמור, ויתרה מזו — שהאהבה לרשע הגמור צריכה להיות שווה לאהבה לצדיק הגמור".

מתנהג מעתה כאילו היה שר המחוז כולו, ניסה מישהו לנמק את פשר הופעת הרשע ביריד.

הרגיעם הבעש"ט והמשיך בדרכו אל היריד. הופעתו של הבעש"ט ביריד הסבה אליה תשומת-לב רבה.

הסוחרים הגויים כיבדו את הבעש"ט ובירכוהו לשלום.

בשלב מסויים החל הבעש"ט לספר סיפורים וסביבו התקבץ קהל. דבריו של הבעש"ט, המתובלים בפסוקים ובדברי חזקוני ועידוד, כבשו את לב השומעים, ואט-אט גדל מעגל הסובבים אותו.

לפתע נשמע קול שעטת פרסות סוס, וצרחות של כאב ובהלה עלו מן הקהל. רכוב על סוסו פרץ השוטר לתוך מעגל האנשים שהקיף את הבעש"ט. במגלבו הצליף לכל עבר ופצע אנשים תמימים. "היהודים ארורים!", סינן בחמת-זעם.

לפתע התייצב מול הבעש"ט, הדור הצורה. היסוס קל ניכר בעיניו בטרם הניף את מגלבו שוב והנחיתו, לחרדתם כל הנוכחים, על ראשו של הבעש"ט. למרבה המזל פגע המגלגל בשטריימל השבתי בלבד.

השוטר הוסיף לדהור הלאה, והבעש"ט נותר לעמוד רגוע על מקומו. "בואו לביתי בערב ונעשה לנו סעודה קטנה", הזמין הבעש"ט את הסוחרים והאיכרים שהקיפו אותו, המומים עדיין מן החוויה המצמררת שחוו זה עתה.

לעת ערב התקבץ בבית הבעש"ט קהל רב מבאי היריד. השולחן היה ערוך בכל טוב, והבעש"ט דחק בנוכחים לברך ולטעום מהמאכלים. בירכו האנשים 'ברא מיני מזונות', 'שהכול נהיה בדברו' וכיוצא בזה. כל אותה השעה זהרו פני הבעש"ט באור מיוחד.

לאחר שהטיבו הנאספים את ליבם במאכל ובמשקה, פנה אליהם הבעש"ט ואמר: "הריני רוצה לבשר לכם כי בחסדי שמים בטלה הגזרה, והשוטר המרשע לא יקודם לתפקיד שר המחוז. אפשר לצפות כי ביטול הקידום ינחית מכה קשה על גאוותו ויהירותו, והתעללותו ביהודי הכפר תפחת במידה ניכרת". שמחו האנשים על הבשורה הטובה והודו על כך לה'.

המשיך הבעש"ט ואמר: "הבוקר, כשראיתי את התנהגותו הגסה והאכזרית של השוטר, נשאתי בליבי תפילה לקב"ה וכך אמרתי — ר'יבוננו של-עולם, רואה אני כי נגזר על שוטר זה שיעלה לגדולה. ואולם ראה כיצד הוא נוהג כבר עתה כשר וכמלך עריץ... להיכן יטפס עוד ויעלה!?", באותה שעה התערבה מידת חסד במידת הדין וטענתי נתקבלה בשמים".

הבעש"ט השתתק לרגע והוסיף: "ראו אפוא כי רשע זה קיפח את גדולתו בגלל גאוותו. זהו שאמר החכם מכל אדם: 'גאוות אדם — תשפילנו'".

יהדות תימן פותחת לפניכם את הבית

הסיוור, מלווה בהסבריה של יונה, נמשך כשעה. מתחילים ב'חדר הנשים', ולומדים על חיינה וצניעותה של נשות צנעא היהודיות. משם עוברים ל'חדר המורי', ומקשיבים לקולות מוקלטים של 'מורי', המלמד ילדים את טעמי המקרא התימניים. בחדר הבא פוגשים חתן וכלה, ומתוודעים לסדר המיוחד של טקס הנישואין בקרב יהודי תימן. חדר 'שבעת ימי המשתה' ו'חדר הילדות', ששוחזרו במדויק על-ידי יונה, חושפים צבעוניות מהממת ומנהגים ייחודיים. בפינות נוספות אפשר להתוודע לסודות המטבח התימני, לכליו ולמאכליו, וכמרכן לסיפור העלייה של יהדות תימן, על 'מרבד הקסמים'.

צניעות וצבעוניות

אם מתחשק לכם לראות כיצד נראה שולחן ה'סדר' בתימן, להכיר את מנהגי החתונה התימניים, לדעת כיצד הודיעו היהודים על קיומה של בריית-מילה בזמנים שבהם השלטון אסר על כך, ואולי אפילו לטעום קובנה אמיתי – אתם מוזמנים להבית היהודי בתימן, פינת-חמד נוסטלגית ומעשירה.

פינת הימורי' בחוואון. בימים ההם ובזמן הזה

המלך קבעו שילדים שהתייממו מהוריהם עוברים לחסות המלך. גם יתומים יהודים נלקחו על-ידי שליחי המלך וגודלו כמוסלמים. כאשר ילד יהודי התיימם מהוריו, הייתה הקהילה היהודית עושה הכול כדי להסתירו מעיני השלטון. כשהילד או הילדה הגיעו לגיל תשע או עשר, היו מזדווגים ומחתנים אותם, ואז חוק האימוץ המלכותי לא היה תקף עוד."

אימוץ כפוי

המחשה עוצבה לכך ניתנת בתצלום אחר, שבו נראה המלך אחמד, שלא היה אלא בנה של יתומה יהודייה, שנלקחה בילדותה לבית המלך ונישאה לאחר מכן לאביו (המלך שקדם לו).

ע שבי ריחן ושדאב'ה, המפיעים באוויר ניחוח נעים, מקדמים את פני הבאים אל הבית בן שתי הקומות, ברחוב המחותרת 24, בשכונת עמידר, על גבול בני-ברק ורמת-גן. 'הבית היהודי בתימן' – מכריז השלט הקטן מעל דלת הכניסה, אך הוא איננו מסגיר את שפע המראות, הצבעים והקולות המצפים למבקר. שישה חדרים ובהם תמונות, פריטי לבוש, כלי-בית, תבלינים, בובות מחופשות לדמויות ועוד, מתארים את הווי החיים המיוחד של יהודי תימן.

את פנינו מקדמת הגב' יונה קורח (70), אישה חרדית, אמא וסבתא. כבת שלוש-עשרה הייתה כשעלתה לארץ מצנעא, בשנת תש"ט, עם בעלה ר' שלום, המבוגר ממנה בשלושים שנה. "תמיד חלמתי להנציח את יהדות תימן המפוארת כדי שגם הדורות הבאים יכירו ויזכרו אותה", היא אומרת.

צילום ברישיון

לפני כמה שנים הגשימה את חלומה, והפכה את ביתה הפרטי לכעין מוזאון. את המוצגים תרמה משלה או אספה מחברותיה. למשל, את מכונת התפירה הישנה ב'חדר הנשים' התימני, ואת כלי 'המטבח התימני', העלתה עמה מתימן.

את רוב התמונות שעל הקירות צילם בשעתו יחיאל חיבני, צעיר יהודי מסולסל פאות, שתמונתו מוצגת אף היא. צילום ברחובות תימן נחשב עברה על החוק. חיבני קיבל רישיון מיוחד מהמלך לצלם בצנעא, ותצלומיו הם כמעט היחידים שנותרו מאותה תקופה.

אתה רואה תמונת ילד, כבן עשר, מוקף חבורת מוסלמים. מאחורי התמונה מסתתר סיפור. "זה ילד יהודי שהתיימם מאביו ומאמיו", מסבירה יונה. "חוקי

ביטוח הבריאות הטוב במדינה!!!
"גפן מבטחים"
 גם לך מגיע את קרן הפנסיה "מבטחים" - הקרן הטובה בישראל עם הרחבה מלאה לאובדן כושר עבודה!
קבוצת גפן - המבטחת המורשת של הציבור הדתי
1800-39-33-39

קדם
 רחל בא 267 זביראלא
מבצע ארצי בדיוור ישר לכלבד!
 מבחר גדול של ויטמינים ומינרלים / תוספי מזון ממבחר החברות המובילות והכשרים המודרים
מחירים מיוחדים לפתיחת החורף
 ויטמין C לילדים למציצה/בליעה 100 טבליות 500mg / 330mg / 200mg
 במחירים ללא תחרות
 רגיעון יום של הדס במחירים ללא תחרות
 תוספת משלוח בכל הארץ - בעלות סמלית
טל' להזמנות - 03-9369902

פינת ההלכה מאת הרב יוסף גינזבורג, רב אזורי עומר

השחר כדי לומר 'בוקר טוב' או כדי להושיט לו יד לשלום. לדעת המשנה ברורה' גם הליכה למקומו של חברו בבית-הכנסת בכלל האיסור. ויש מי שמטיל ספק בכך. המשנה ברורה' כתב, שאיסור זה חל גם כלפי אביו או רבו. אולם פוסקים אחרים כתבו, שאם הם עומדים לצאת לדרך, מותר ללכת לביתם כדי להיפרד מהם, שהרי זו מצווה עוברת. ועדיף לומר אז 'צאתכם לשלום' ולא 'שלום' סתם.
 למעשה, כשפוגשים באדם, יש לברכו בלשון שונה (כמו 'ברוכים הבאים'), ואפשר גם להושיט יד (ואחרי ברכות' השחר, יש מקום להקל גם לגשת למקומו). אם החבר כבר אמר לו 'שלום', מותר לענות לו בלשון זו. אך כשנמצאים בתפילה במקום שאסור להפסיק, אין היתר לומר כל דיבור שהוא, אלא יושיט יד או ינענע בראשו בלבד.
מקורות: ברכות י"ד, טושו"ע ס"י פ"ט סי"ב, נ"ז ומשנ"ב שם. שו"ע אדמו"ר הזקן שם ס"ג. לקט הקמח החדש שם. אש"י ישראל פ"י"ג ס"י"ב טז, ושי"ג.

שאלה: האם מותר לברך בשלום, לפני תפילת שחרית, מתפלל שחזר מחופשה או אורח שנכנס לבית-הכנסת?
תשובה: משהגיע זמן תפילת שחרית, היינו מעלות השחר, אסור לאדם להקדים לפתח ביתו של חברו כדי לומר לו 'שלום'. רמז לדבר, שנאמר (ישעיה ב'כב): "חידלו לכם מן האדם אשר נשמה באפו, כי במה נחשב הוא". כלומר, הקב"ה שואל: במה חשבתו לאדם זה, שהקדמת כבודו לכבודי?
 כל זה, כאשר האדם "משכים לפתחו", אך אם הוא מגיע לביתו דרך אגב, מותר לומר לו 'בוקר טוב', אבל לא 'שלום', שהוא שמו של הקב"ה. אם מצאו ברחוב או בבית-הכנסת, רשאי מן הדין לברכו ב'שלום', אבל נהגו להקפיד ולומר בלשון אחר (כמו 'בוקר טוב' וכדומה) במקום 'שלום', כדי לרמז שאסור להתעכב בדברים אחרים עד אחר התפילה. ויש מקילים להשכים לפתחו אחרי ברכות'

FREEDA SINCE 1928
סדרת הויטמינים המובילה בארה"ב עכשיו בישראל בכשרות מהודרת!!!
 ישירות מהיבואן לצרכן - חסוך את פער התיווך. הסדרה הרחבה של כלל הויטמינים והמינרלים ישירות לביתך.
08-9297465 פקס: **1-700-70-70-64** חינם
www.freedavitamins.co.il sales@freedavitamins.co.il